KOMUNIKAT

Wyd. Dkr. nad/ Konwentu Org. Niepodl.

Nr.73. 12.września 1944. W.P. Rok VI.

SPRAWY POLSKIE.

Komunikat gen.Bora z 7.IX.podaje: W śródmieściu odparto silne ataki niem. Na Powiślu ponieśliśmy małe straty terenowe.Na Żoliborzu opanowaliśmy Marymont.Szczególnie silna działalność ogniowa w rej.pl.Napoleona,N,Światu,Powiśla i ul.Szpitalnej.W c.dnia Niemcy przeprowadzili 96 nalotów bombowych.Duże detonacje i pożary w rej.Jabłonnej. Ruch ewakuac.Niemców z Pragi.

8.IX.gen Bór donosi:Niesłabnący nacisk npla ze strony St.Miasta i Powiśla na śródmieście.Na Żoliborzu inicjatywa spoczywa w ręku Polaków.Stwierdzić można istnienie ciągłej linii npla na płn.i płn-zach.od Marymontu dług.4 klm.,przechodzącej przez Bielany,Centr.Inst.Wych. Fiz.i Wawrzyszew.Na odcinku tym stwierdzono obecność oddź.ukraińskich i węgierskich,które zluzowały oddź,niem.Terror ogniowy npla o niezmiernym napięciu. Słychać dalekie odgłosy walki na wschód od Warszawy.Na Pradze wzmożony ruch niem. Komunikat gen.Bora z 9.IX.:W rej.śródmieścia walki o natężeniu,które sięga kresu wytrzymałości ludzkiej.Część północna między Al.Sikorskiego a St.Miastem jest osłabiona z wielu stron.Wiele objektów przechodzi z rąk do rąk.Odbito Café Club,odparto natarcie na plac Grzybowski i ul.Królewską.Utraciliśmy część ul.Świętokrzyskiej.

W okolicy Poznania oddział A.K. liczący 120 żołnierzy stoczył walkę z policją niem.Niemcy przeprowadzają masowe aresztowania w Pelplinie,w Poznaniu aresztowania wśród kolejarzy i tramwajarzy.

Konrad Syrop korespondent PATA donosi z Belgii,iż wojska pol.osiągnęły kanał Gandawski.Podkreślić należy niebywały wprost żywiołowy entuzjazm,z jakim Belgowie witają polskie oddziały.

W Londynie zostało podane do wiadomości,że w ogólnej ilości 1900 zestrzelonych latających bomb,223 zostało zestrzelonych przez pilotów pol.Rekordowym strzelcem okazał się porucznik S. z dywiz.myśliwskiego,dzienny rekord osiągnął plutonowy D.z dywizjonu warsz., który w ciągu jednego patrolu strącił 4 bomby.

Prasa płdniowo amer.coraz żywiej interesuje się Polską.Jeden z dzienników brazylijskich oświadczył,iż koniecznym jest,aby bojownicy polscy w Warszawie umierali z przeświadczeniem,że sprawa Polski jest conditio sine qua non trwale ugruntowanego pokoju.

Korespondent PATA we Francji K. Syrop donosi,iż stwierdził wśród Francuzów ogromne zainteresowanie losem Polski.Pierwsze dzienniki jakie ukazały się w uwolnionej Francji na czołowych miejscach zamieszczają artykuły omawiające udział pol.sił zbrojnych w uwolnieniu Francji,w szczególności podkreślana jest rola pol.marynarki w okresie inwazji. W czasie wkroczenia wojsk sojusz. do Abbeville miasto było udekorowane flagami amer.,ang.i polskimi,wojsko pol.witano z nieopisanym entuzjazmem.

Korespondent bryt.radia Fran Gillard donosi z Belgii:polskie oddziały po zajęciu Ypres nawiązały kontakt z oddział.ang.w rej.Gandawy,docierając do Rouvaelere.Polacy biorą wielu jeńców,poddają im się całe bataliony.

Stały komentator audycji "Ameryka mówi do Polaków" Ryszard Wargas, przypomina,że gdy w czerwcu 1940 r. wojska pol.pod d-twem gen.Maczka jako jedne z ostatnich toczyły walkę pod Lyonem,jeden z dzienników na terytorium jeszcze nieokupowanym umieścił artykuł,dziękujące żołnierzom gen.Maczka za ich poświęcenie. "Francja nigdy nie zapomni - pisał dziennik - że to Polacy osłaniali odwrót franc.armii,że to Polacy rzucali butelkami benzyny na czołgi niem.,że to Polacy właśnie wystrzelili ostatnie naboje.Któregoś dnia powrócą oni do Francji,by wspólnie z Francuzami walczyć przeciw wspólnemu wrogowi,by z Francji powrócić do Polski." Dziś po 4 latach przypowiednia franc.dziennikarza spełniła się - mówi Wargas.Żołnierze gen. Maczka,którzy okryli się nieśmiertelną chwałą w walkach w Wogezach i pod Lyonem,walczą znowu na ziemi franc.Inne dzienniki franc.podkreślają silny udział Polaków w franc. A.K.;Polacy tworzą w ramach franc. A.K.odrębne jednostki.

Zarząd główny Pol.Czerw.krzyża wydał oświadczenie,stwierdzające,iż natychmiast po wybuchu powstania w Warszawie Pol.Czerw.Krzyż podjął starania o dostarczenie pomocy w lekach i żywności dla Warszawy.25.VIII. P,C.K.otrzymał wiadomość o utworze-

niu obozu w Pruszkowie. Zarząd główny powołując się na konwencję genewską, zażądał rozwiązania obozu, wysłania delegatów Międzynar. Czerw. Krzyża oraz wysłania pomocy w lekach i prowiantach. Bryt., kand., amer. i inne krajowe Czerwony Krzyże poparły starania P.C.K. 3.IX. prezes międzynar. Czer. Krzyża zawiadomił, iż 12 wagonów z żywnością opuściło Szwajcarię i udało się do Warszawy pod opieką zgodnie z międzynarodowymi zwyczajami niem. Czer. Krzyża. Szwedzki Czerw. Krzyż ofiarował 15 tys. koron, irlandzki Czerw. Krzyż 5 tys. funtów, ofiary od osób prywatnych i organizacji społecznych napływają. Pierwsze transporty żywności dotarły do Warszawy i zostały rozdane internowanym.

Korespondent PATA we Francji Ryszard Kiertnowski donosi, iż wojska pol. wkroczyły do Ypres, którego załoga poddała się. Mieszkańcy wylegli na ulicę, witając entuzjastycznie Polaków.

Bryt. ministerstwo spr. zagr. złożyło 9.IX. nast. oświadczenie: Rząd J.K.M. otrzymał informację o tragicznych cierpieniach i ofiarach ponoszonych przez ludność cywilną Warszawy w czasie toczących się tam walk. Rząd J.K.M. ostrzegł już Niemcy oświadczeniem z dn. 30.VIII. przed popełnianiem nadużyć i zbrodni wobec żołnierzy A.K. Obecnie rząd J.K.M. zmuszony jest ostrzec Niemcy przed ich postępowaniem z ludnością cywilną Warszawy. Niemcy pędzili bezbronnych przed swoimi czołgami, aby zabezpieczyć się przed strzałami, mordowali kobiety, mężczyzn i dzieci. Rząd bryt. uczyni wszystko, by winni tych zbrodni zostali pociągnięci do odpowiedzialności, bez względu na to, kim oni są. W Londynie opublikowana została oficjalna lista 28 nazwisk zbrodniarzy odpowiedzialnych za morderstwa w Warszawie.

II. SYTUACJA NA FRONTACH.

ZACHOD: Wojska sojusz. nacierają na linię Zygfryda od Kanału Alberta aż po Nancy na froncie 300 klm. 8.IX. wieczór podano: Wojska sprzym. zbliżają się do linii Zygfryda. Ponieważ Niemcy nie wiedzą, gdzie nastąpi główne uderzenie, dlatego zarządzono zachowanie tajemnicy co do działań. W przyszłości podawane będą tylko wiadomości o akcjach dokonanych. Goering i Keitel przybyli do Nadrenii dla przeprowadzenia inspekcji w linii Zygfryda. W ręce sprzymierzonych wpadł rozkaz wydany przez niem. głównodowodzącego na Zachodzie marsz. Modella, w którym ten zarzuca swym podwładnym upadek ducha. 10.IX. padły pierwsze bunkry linii Maginota, wkroczono do Luksemburga. 2-ga armia bryt. w ciągu 3 dni wzięła 20 tys. jeńców. D-ca 3-ciej armii amer. koncentruje wojska do natarcia na linię Zygfryda, zdobyto ważny fort Deville de Sec. W Breście trwają jeszcze zacięte walki. Wywiadowcze samoloty sojusz. lądowały na terytorium Niemiec. Oddziały wywiadowcze przekroczyły już granicę Rzeszy. Na wybrzeżu Francji i Belgii odciętych zostało 125 tys. żołnierzy niem., dotąd dostało się do niewoli 400 tys. W Norwegii i Finlandii odciętych jest 200 tys., dalszych 300 tys. w państwach bałtyc. Wszystkie te wojska zostały już wyłączone z obrony zagrożonej bezpośrednio Rzeszy. 8.IX. 1000 bombowców, w asyście 500 myśliwców atakowało w dzień Ludwigshafen, Kassel, Frankfurt n/Menem. 9.IX. 1000 bombowców atakowało Moguncję, Manheim i Düsseldorf. 10.IX. 1100 samolotów amer. dokonało nalotów na Stuttgart, Norymbergię i Ulm. Nocy poprzedniej RAF ciężko zbombardował Monachium-Glatbach.

POŁUDNIE: Oddziały sojusz. znajdują się 7 klm. od Rimini. 7.IX. wybuchło w Serbii ogólne powstanie. Niemcy panicznie uciekają. 7.IX. wieczorem oświadczył minister spr. zagr. Rumunii, że Węgrzy odmówili zwrotu Siedmiogrodu, powodując tym samym stan wojenny między Rumunią a Węgrami. Wojska sow. opanowały w Rumunii brzeg Dunaju na długości 700 km. W Bułgarii rozwiązane zostało Zgrom. Narodowe, usunięto szefa sztabu generl., wszyscy jeńcy alianccy zostali zwolnieni. W Ankarze przypuszczają, że skutkiem wypowiedzenia wojny w Bułgarii przez Rosję, Związek Sow. zajmie porty Warnę i Burgas, oraz węzły kolej. W rezultacie, po zajęciu Rumunii nastąpi więc okupacja wojskowa Bułgarii. Na Bałkanach odcięto 25 dywizji niem. starających się wycofać z Grecji. 8.IX. o godz. 16-tej Bułgaria wypowiedziała wojnę Niemcom. W dniu tym, bolszewicy wkroczyli do Bułgarii, rząd wydał rozkaz niestawiania im oporu. W Zagrzebiu proklamowany został stan wojenny. Armia rządowa kroacka zbuntowała się. Wojska marsz. Tito maszerują w kierunku Dunaju dla przyłączenia się do wojsk sow. 9.IX. oświadczono, że rząd sow. przygotowuje warunki pokojowe dla Bułgarii w porozumieniu z W. Brytanią i St. Zjednoczonymi. Wojska sow. dotarły 30 klm. od granicy Grecji. Powstańcy słowaccy wyswobo-

dzili 4/5 terytorium Słowacjii, łącznie z terenami, włączonymi w 1938 r. do Węgier. Rząd słowacki trzyma się jeszcze w Bratysławie. Na terenach oswobodzonych władzę przejął Czechosłowacki Komitet Wyzwolenia Narodowego.

DALEKI WSCHÓD: 8.IX. Super Fortece zbombardowały Mandżurię. 10.IX. lotnictwo amer. dokonało ciężkiego nalotu na wyspy Palau.

III. RÓŻNE.

W Quebec ma się odbyć konferencja prez. Roosevelta z prem. Churchillem. Min. Eden oświadczył 9.IX., iż sprzymierzeni dokonali wszystkich wysiłków, aby nie dopuścić do 3-ciej wojny światowej. 10.IX. przybył do Quebec premier Churchill.

Poseł niem. w Madrycie został 7.IX. odwołany po oświadczeniu rządu hiszpańskiego, iż Hiszpania nie udzieli schronienia zbrodniarzom wojennym. Ambasadorem w Madrycie ma zostać Pappen.

Gen. Eisenhower przybył 8.IX. do Paryża, by umieścić napis pamiątkowy na płycie Nieznanego Żołnierza z okazji oswobodzenia Francji.

Gen. de Gaulle utworzył nowy rząd, w skład którego wchodzą w połowie członkowie ruchu oporu we Francji, 1/4 członkowie dawnych partii, i 1/4 dotychczasowi przywódcy na emigracji. Franc. minister marynarki podał do wiadomości, iż flota wojenna franc. liczy obecnie 300 okrętów, z których część została całkowicie zmodernizowana w Stanach Zjedn. Marynarka franc. liczy 3 tys. oficerów i 50 tys. marynarzy. Flota franc. reprezentuje obecnie połowę efektywów przedwojennej floty.

Szwecja wstrzymała 9.IX. transport wszelkich dostaw do Norwegii i Finlandii przez swe terytorium.

8.IX. rozpoczyna się proces b. burmistrza Lipska dr. Gerdelerg, oskarżonego o udział w spisku na Hitlera. Wg. doniesień ze Sztokholmu spodziewany jest nowy zamach na Hitlera, jego straż przyboczna została podwojona.

Arbsk. Nowego Jorku bawił z wizytą u Prezydenta Rzeczpospolitej. Arbsk. zapewnił o przyjaźni i poparciu katolików amer. w szczególnie diecezji nowojorskiej.

W Roulacre gen. Maczek wprowadził wśród gromkich okrzyków burmistrza z powrotem do Ratusza.

Przew. Międzynar. Związku Kobiet z Wyższym Wykształceniem wygłosiła przez radio przemówienie skierowane do Warszawy.

W czerwcu Niemcy zabrali w wojew. krakowskim 150 tys. krów, wywożąc je do Niemiec dla wynagrodzenia chłopom niem. za kontyngenty.

Frank kazał otoczyć swój pałac w Krzeszowicach drutem kolczastym.

Co dnia w prasie ang. ukazują się artykuły, poświęcone zagadnieniu Polski, przyczym wszystkie dzienniki podkreślają doniosłość tego problemu. Tak naprzykład poważny tygodnik ang. "News Staatsmann" w art. z 10.IX. wypowiada swój pogląd: "Wojna rozpoczęta 5 lat temu zbliża się ku zwycięskiemu końcowi. Teraz podobnie jak wtedy Polska stać się może czynnikiem pokoju lub wybuchu nowej wojny światowej. Często w rozważaniach dotyczących Związku Sow. wielką rolę odgrywają zapatrywania religijne czy społeczne. Pogląd na sprawę polską oparty na antypatiach religijnych czy ustrojowych wydaje się nam niewłaściwy. Doświadczenie tego rodzaju z Zachodem dały Stalinowi podstawę do nieufności i podejrzliwości w stosunku do polityków czy dyplomatów zachodnich. Jednak jest b. ważnym, by Rosja sow. zdała sobie jasno sprawę, że wierzymy szczerze w pojęcie wolności indywidualnej i zbiorowej. Jedyną drogą do porozumienia jest szczerość w stosunku do tych pojęć, choćby to nawet kolidowało z interesami Związku Sow. Nie szukamy gwałtownie rozwiązania problemu porozumienia polsko-sow. ponieważ wierzymy, że Stalin docenia w pełni wagę pomyślnego rozwiązania zagadnienia polskiego. Sądzimy, że będzie on skłonny doprowadzić do porozumienia nawet kosztem interesów sow."

Wojska sow. zbliżają się do Warszawy, między nimi znajdują się dywizje Berlinga. Co się stanie po opanowaniu mostów warszaw. przez bolszewików? Jak zachowają się oddziały Berlinga? Oto pytania, na które najbliższa przyszłość da odpowiedź. W każdym razie walka Warszawy tak jak i parcie sowietów ku Dardanelom może się stać nie tylko ogniskiem konfliktu sow.-pol. ale i rozdźwięku anglo-sasko-sowieckiego.

Wobec manifestacji niedzielnej pamiętajmy, że Sowiety są okupantem!

Z ostatniej chwili: Komunikat gen. Bora z 10. IX. donosi: dzień dzisiejszy zaznaczył się osłabieniem ognia artyleryjskiego i bombardowania, Niemcy prowadzą nadal silne natarcie na Śródmieście. Utraciliśmy część terenu od Nowego Światа w rej. ul. Wareckiej. Słychać odgłosy walki z kierunku Pragi. Pożary w rej. Jabłonnej trwają. Straty załogi Starego Miasta w ciągu ub. miesiąca wyniosły 80% stanu początkowego. Straty wśród d-ców jeszcze wyższe. Cała pozostała przy życiu załoga St. Miasta w ilości 1300 żołnierzy została wycofana. Rozgłośnia Radio Polskie Warszawa po kilkudniowej przerwie 11. IX. mówiła: Warszawa walczy już 41 dni - walczy z tą samą siłą co 1. sierpnia. Do walki używa się granatów z niewypałów. Warszawa walczy zupełnie opuszczona. Dlaczego Warszawa nieotrzymała dotąd przyrządów chirurgicznych i leków?

Rozgłośnia niem. podaje, że wojska sow. rozpoczęły 11. IX. bardzo silne natarcie na odcinku Mińsk - Bug w kierunku na Warszawę. Trwają zacięte walki.

Druga armia bryt. przekroczyła granicę holender. 11. IX. koło de Hroote. Wojska amer. zajęły 11. IX. Luksemburg i znajdują się 30 klm. od linii Zygfryda.

Samoloty amer. bombardowały siedzibę dowództwa niem. w Metzu.

1-sza armia kanad. rozpoczęła generalne natarcie na odcięte porty w północnej Francji.

10. IX. największy nalot tej wojny na Le Hawre, zrzucono 5 tys. ton bomb. - załoga odrzuciła wezwanie do poddania się. Równocześnie pancernik "Warspite" bombardował le Havre.

Wojska franc. zajęły 11. IX. Dijon.

We Włoszech wojska sojusznicze zajęły 11. IX. Prato i Pistoję.

Wojska sow. znajdują się w Bułgarii 25 klm. od granicy greckiej, opanowały Dunaj na dług. 1000 klm., dochodzą do Cluj, w połowie drogi między Bukaresztem a Budapesztem, zajęły Mołdowitę 80 klm. od Słowacji.

Wojska sow. koncentrują swoje siły w rej. przełęczy karpackiej do ataku na Kraków i Prus Wschodnich. W ubiegłych 36 godz. patrole sow. operowały na terenie Prus Wschodnich.

Wg niepotwierdzonych wiadomości Niemcy zmuszeni byli ewakuować Krosno, doniesienia niem. mówią o zaciekłych walkach pod Krosnem i na południ.-zach. od Sanoka.

Do Quebec przybyli prez. Roosevelt i prem. Churchill ze swymi sztabami. Rozmowy rozpoczęły się 11. IX. po południu. Przedmiotem rozmów: 1/ organizacja okupacji strefy anglosas. w Niemczech, 2/ przyszłość Niemiec i ich satelitów, 3/ odbudowa okupowanych krajów Europy i ich współpraca z narodami sprzymierz., 4/ wzmocnienie tempa walki przeciw Japonii.

Rozgłośnia lond. donosi 12. IX. rano: wojska 1-szej armii amer. wkroczyły w znacznej sile na terytorium Niemiec na płd od Trewiru i dotarły bezpośrednio do linii Zygfryda. Pomimo rozpaczliwego oporu niem. wojska sojusz. przechodzą Kanał Alberta. Wojska bryt. holend. wkroczyły do płdniowego cypla Holandii między Maastricht a Akwizgranem, zbliżając się do najbardziej czułego punktu linii Zygfryda. Od 4 dni trwa wielka ofenzywa powietrzna na zach. Niemiec. 11. IX. 2 bombowców w 2 nalotach atakuje rafinerie benzyny w Lützendorf, Koblencji, Kolonii i Bonn. "Times" 12. IX.: Przyszły pokój zależy głównie od koordynacji interesów 3 głównych mocarstw. "Daily Herald" 12. IX. pisze: Nie mogłoby być nic gorszego, gdyby przyszły pokój miał być pokojem oportunistycznym, skleconym z nędznych łachmanów tak jak to było w Wersalu. W pierwszym wielkim uderzeniu lotniczo-morskim na Filipiny zatopionych zostało 52 statków jap.

OO==OO

Na fundusz prasowy złożono w rb: Kulesza 50, "13" 20, Rudek 20, Oli 20, Marysia W. 33, XY 25, Grom 10, Wasylko 10, 13/9 1100, Irka 20, Kalina 15, Anna 10, Tita 10, Mała 20, Marysia 4, Pion 40, Szyszka 10, Irena 15, M. 10, Ryba 20, Soczewka 100, Optymista 20, Parasol 3, Pancerka 50, P, K. 20, Dobij 25, Dencio 40, Kaznodzieja 200, Ruta papier, Wdowa 30.

Fundusz specjalny: Łysy 30, Żyrafa 20 + 20, Wojtaszek 20, Szkot 10, Odi 5, Zo Zo 10, Baccarat 100, Józek 100, Maciek 100, Tytan 175 daszków 260 pasków, 150 orzełków, Wasylko 10, Raróg 10, Hugo 10, Listek 10.

OO==OO